Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
5 december 2023

Onze referentie
IENW/BSK-2023/366706

Opgesteld door
Hoofddirectie Bestuurlijke & Juridische Zaken
HBJZ
Afdeling Milieu

Beslistermijn
12-12-2023

Bijlage(n)
6

Aan Staatssecretaris
cc Minister

nota

Nader rapport en nota van wijziging voorstel tot wijziging van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Aanleiding

Tijdens de plenaire behandeling, d.d. 29 juni 2022, van het voorstel tot wijziging van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden heeft de Tweede Kamer twee amendementen aangenomen. Volgens onderzoek heeft één van de twee amendementen grote juridische risico's.
Desgevraagd heeft de Raad van State advies uitgebracht over het geamendeerde wetsvoorstel. De reactie op dat advies, het nader rapport, moet nu worden behandeld in de Ministerraad. Daarnaast wordt een nota van wijziging ter besluitvorming aan de Ministerraad voorgelegd (die nota wordt in het nader rapport aangekondigd).
In verband met de grondslag voor maatregelen ter vermindering van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden i.v.m. de waterkwaliteit (in onderdeel E van het wetvoorstel), wordt deze beslisnota tevens ter informatie aan de Minister voorgelegd.

Geadviseerd besluit

1. Ik stel u voor akkoord te gaan met agendering van het nader rapport en de nota van wijziging voor de Ministerraad en daartoe het ministerraadformulier te tekenen.
2. Indien de Ministerraad akkoord is met het nader rapport en de nota van wijziging, dan graag het nader rapport en de toelichting bij de nota van wijziging ondertekenen.

Kernpunten

- Het oorspronkelijke wetsvoorstel gaat hoofdzakelijk over ‘gewasbescherming buiten de landbouw’, uw beleidsterrein. De amendementen gaan over ‘gewasbescherming binnen de landbouw’, het beleidsterrein van de minister van LNV.
- Het amendement Vestering verplicht tot een forse gebruiksreductie van bepaalde milieugevaarlijke gewasbeschermingsmiddelen. De Raad van State wijst er onder meer op dat vastlegging van gebruiksreducties in een Algemene Maatregel van Bestuur én de realisatie van die gebruiksreductie per 2025 niet tijdig haalbaar zijn.
- Risico van het amendement is dat de Staat wordt gedwongen die onhaalbare gebruiksreductie desondanks tijdig te realiseren, met kans op schadeplichtigheid of het beeld van een overheid ‘die haar eigen verplichting niet nakomt’.

- Ander risico is dat de Eerste Kamer vanwege het amendement het wetsvoorstel verwerpt. Daarmee vervalt naast de beide amendementen ook het oorspronkelijke wetsvoorstel, dat bevoegdheden bevat die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen op grond van de Kaderrichtlijn Water.
- In het Commissiedebat Gewasbeschermingsmiddelen van 10 oktober jl. heeft u toegezegd de Tweede Kamer voor het einde van dit jaar te informeren over de stand van zaken. Aangezien dit wetsvoorstel inmiddels twee en een half jaar geleden is ingediend en dringend om besluitvorming vraagt, zou het goed zijn als u samen met de betrokken bewindspersonen nu dit voorstel bij de Ministerraad indient.
- Gezien het voorgaande stelt u een nota van wijziging voor, die de verplichte gebruiksreductie omzet in een facultatieve bepaling en die de deadlines voor de jaren 2025 en 2030 schrapt. In het nader rapport wijst u bovendien op andere initiatieven die de risico's van gewasbeschermingsmiddelen moeten verminderen.

Krachtenveld
- Het oorspronkelijke wetsvoorstel was als 'Hamerstuk' voor de Tweede Kamer geagendeerd. Toen het na een mogelijk misverstand werd 'onthamerd', zijn tijdens de plenaire behandeling geen inhoudelijke bezwaren tegen het oorspronkelijke wetsvoorstel naar voren gebracht, ook niet door VVD en CDA.
- Tegen het amendement Vestering hadden VVD en CDA wel inhoudelijke bezwaren, vanwege de mogelijk forse landbouwkundige gevolgen, de juridische risico's en het ontbreken van een solide onderbouwing onder het amendement (niet was aangetoond dat de maatregel noodzakelijk, geschikt en evenredig is).
- Analyses van de Landsadvocaat (juridisch) en Wageningen UR (landbouwkundige gevolgen) en het advies van de Raad van State geven hen daarin gelijk.
- In de Tweede Kamer (in oude samenstelling) is het amendement Vestering aangenomen met 87 zetels. Het is ongewis wat het stemgedrag van de Tweede Kamer in de nieuwe samenstelling zal zijn. Eveneens is ongewis of de waarschuwende onderzoeksresultaten zullen leiden tot aanpassing van het stemgedrag.
- In de Eerste Kamer hebben voorstanders van het amendement geen meerderheid, namelijk 34 van de 75 zetels.

Afstemming
Het ministerie van LNV is ambtelijk akkoord met het nader rapport en de nota van wijziging.
Het nader rapport is intern afgestemd met het directoraat-generaal Water en Bodem (vanwege bevoegdheden ter bescherming van de waterkwaliteit).

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnr.	Naam	Informatie
1	Beslisnota	
2	Aanbiedingsformulier MR	Indien akkoord, graag ondertekenen
3	Nader rapport	Indien MR akkoord, graag ondertekenen
4	Nota van wijziging	Indien MR akkoord, graag toelichting ondertekenen
5	Aanbiedingsbrief TK	Voor aanbieding Nota van wijziging aan TK

6	Geamendeerd wetsvoorstel	

Datum
5 december 2023

Onze referentie
IENW/BSK-2023/366706

Opgesteld door
Hoofddirectie Bestuurlijke & Juridische Zaken
HBJZ
Afdeling Milieu

Aan
Staatssecretaris

Bijlage(n)
6